בשער
קהילה אקדמית
למען החברה בישראל

מוסד שמואל נאמן
למחקר מדיניות לאומית

נשות ואנשי מערכת הביטחון

נדרשת פעולה מיידית! הנכס האסטרטגי של ההשכלה הגבוהה בסכנה!

- **לא תהיה הכשרה איכותית**
- **לא יהיה מחקר מצטיין**
- **ייפגע הפיתוח של AI וכיפת ברזל**
- **ייפגע ביטחון המדינה**
- **לא יושקעו כספים בישראל**
- **יוציאו אותנו מתוכניות מחקר יוקרתיות בינ"ל**
- **ועוד ועוד נזקים...**

מה קרה?"

בימים אלה מקודמת הצעה לתיקון חוק המועצה להשכלה גבוהה (המל"ג), המשנה מן היסוד את האיזון החיוני עצמאות מערכת ההשכלה הגבוהה ומקצועיותה לבין סמכות המדינה.

משמעות השינויים המוצעים:

- הפיכת המל"ג מגוף ממלכתי־מקצועי לגוף פוליטי־ממשלתי
- ביטול העצמאות המקצועית של הוועדה לתכנון ותקצוב (ות"ת) תוך ביטול יכולתה לפעול כגוף בלתי תלוי
- הסמכת הממשלה להתערב ישירות בפעולות המל"ג והות"ת בכל נושא שתמצא לנכון ותכריז עליו כ"בעל משמעות לאומית"
- הכפפת המוסדות להשכלה גבוהה למנגנוני פיקוח ואכיפה פוליטיים, שתוקנה להם סמכות לבצע הפחתות תקציביות ולהגביל פעילות אקדמית

השלכות ההרסניות:

- פגיעה ביציבות ובמקצועיות מערכת ההשכלה הגבוהה ומרכיביה השונים.
- פגיעה בתרבות האקדמית המקדשת את החופש לחקור ואת החשיבה הביקורתית
- בריחת מוחות
- פגיעה במעמדה הבינלאומי של האקדמיה הישראלית, בקשרים ובשיתופי פעולה עם מוסדות מחקריים מובילים בעולם
- פגיעה בתועלות ובתוצרים של מערכת ההשכלה הגבוהה – רמת הכשרת ההון האנושי, רמת המחקר האקדמי ותרומת האקדמיה למשק, לחברה ולביטחון בישראל.

למה זה צריך להדאיג אתכם?

כי הבסיס שעליו מושתת החוסן של מערכת הבטחון ייפגע פגיעה אנושה וארוכת טווח:

1. פגיעה בהון אנושי איכותי, במקצועיות ובמצוינות: מערכת ההשכלה הגבוהה מכשירה מדענים.ות, מהנדסים.ות, רופאים.ות וכלכלנים.ות איכותיים שמערכת הביטחון נזקקת להם. האקדמיה מטפחת חשיבה ביקורתית, אתית וערכית – החיונית לקבלת החלטות אסטרטגיות, לעיצוב מדיניות ביטחון, דיפלומטיה וממשל תקין – **כולם מרכיבים את מערך הביטחון הלאומי הרחב.**

2. פגיעה בחדשנות מדעית וטכנולוגית – ממחקר ליישום מערכת הביטחון ניזונה ממחקר אקדמי ברמה הגבוהה ביותר וממעבר ידע וטכנולוגיה מההשכלה הגבוהה אליה ולתעשיות הביטחוניות. פיתוחים מהאקדמיה בשלל תחומים, כמו סייבר, בינה מלאכותית, הנדסה, פיזיקה, כימיה, חומרים, ביולוגיה ומדעי המחשב משמשים ישירות את מערכת הביטחון והופכים ליישומים בצה"ל, במודיעין ובתעשיות הביטחוניות: מערכות הגנה, טכנולוגיות תקשורת, חומרים מתקדמים ועוד.

3. פגיעה בעצמאות המדעית – מחקר עצמאי ברמה גבוהה מפחית את תלות המדינה בגורמי חוץ – חשוב במיוחד למערכת הביטחון, ונותן תשתית חזקה לתעשיות הביטחוניות וליצוא הביטחוני התורם משמעותית לכלכלת ישראל.

4. פגיעה בשיתופי פעולה בינלאומיים – המחקר האקדמי הפתוח מאפשר קשרים עם מוסדות מובילים בעולם שמערכת הביטחון לא תמיד יכולה לקיים ישירות. האקדמיה משמשת גשר לרכש ולעולם האקדמי הבינלאומי, מאפשרת הקמת מעבדות מתקדמות, ועוזרת למערכת הביטחון לשמור כוח אדם איכותי באמצעות אפשרות למחקר פתוח בשיתוף חוקרים.ות מובילים בעולם. חוקרים.ות מהאקדמיה משמשים גם כיועצים לתעשיות ביטחוניות.

5. שחיקה הרסנית במעמד האקדמיה – פגיעה ביכולתה לקיים מחקר מוביל ובקשריה הבינלאומיים תוביל לבריחת מוחות של חוקרים.ות ותלמידי.ות מחקר. פוליטיזציה ופגיעה בערכים דמוקרטיים ליברליים תחריף מגמות אלה ותגרום גם להתרחקות וניתוק קשרים מצד מוסדות אקדמיים במדינות מפותחות. כל התהליכים הללו יובילו להיחלשות המוסדות להשכלה גבוהה וכתוצאה מכך לפגיעה ישירה וחמורה במערכת הביטחון.

הפורענות שבדרך

התיקון המוצע הוא לא רפורמה! אלא הרס של היסודות שעליהם מושתתת מערכת ההשכלה הגבוהה, המאפשרים את פעולתה והצלחותיה

זהו שינוי יסודי, שיהרוס את מה שעושה את האקדמיה בישראל לאחת הטובות בעולם!

השכלה גבוהה היא משאב אסטרטגי של מדינת ישראל – המצוינות והחדשנות המדעית מהוות מפתח לביטחון המדינה, לשגשוגה הכלכלי, ולאופייה הדמוקרטי.

ההיסטוריה מלמדת שפוליטיזציה של ההשכלה הגבוהה גורמת להרס משמעותי וארוך טווח, נזק שתיקונו, ידרוש עשרות שנים.

לפיכך, יש לדחות את התיקון המוצע, וכל תיקון או רפורמה שיפגעו פגיעה הרסנית בעצמאות מערכת ההשכלה הגבוהה, שהיא תשתית הכרחית לעוצמתה המדעית, הכלכלית החברתית והביטחונית של מדינת ישראל.

מה עושים?

פועלים להסרת הצעת החוק הזו, המהווה סיכון ברמה לאומית ואסטרטגית שמדינה ישראל לא יכולה לקחת. יש להפעיל קשרים ולחץ על כל מי שיכול לסייע בהסרתה, ולנקוט כל צעד לשמירה על ערכי האקדמיה המאפשרים את הצטיינותה בכל רמה, בארץ ובעולם וכן את הצטיינות המערכת הביטחונית של מדינת ישראל.

זה הזמן לפעול לפני שיהיה מאוחר מדי | העתיד של כולנו בסכנה. תפעלו מייד!